

Direktoratet for naturforvaltning
Postboks 5672 Sluppen
7485 Trondheim

Bygdefolk for Rovdyr
Vikabakken 4
2420 trysil

18.06.2012

Klage på vedtak om betingede skadefellinger

Vi i foreningen "Bygdefolk for Rovdyr" vil klage på disse vedtakene om betingede fellingstillatelser.

Viltloven og Naturmangfoldloven setter strenge krav til human behandling av alle ville dyr. Dessuten er målsettingen at det i alle naturlige utbredelsesområder skal finnes levedyktige bestander. Vi finner det derfor sterkt beklagelig at det åpnes for jakt på rovdyr ut over det omfanget og tidsfrister som lisensjakten definerer.

Viltloven sier blant annet at det ikke bør bedrives jakt på ville dyr i yngletiden. Dette med årsak i grunnleggende humane og etiske verdier. Det har vært eksempler på at man har tillatt metoder for avlaving av rovdyr som ikke er forenlig med de regler og lover som er fastsatt for jakt. Jervetisper og nyfødte jervunger er blitt avlivet i hiet og dyr er blitt forfulgt med motoriserte farkoster. Dette utsetter dyrene for stressituasjoner som klart er i strid med intensjonene i våre lover om at jakten alltid skal utføres humant.

Samtlige av de 4 store rovdirene er på rødlisten i artsdatabanken og ulven er sågar kritisk truet. Begrensningene som er satt i lisensjakten er et kompromiss mellom næringsinteresser og bestandenes levedyktighet. Hvis man ikke hadde hatt næringsinteressene å ta hensyn til, ville høyst sannsynlig bestandsmålene blitt satt vesentlig høyere. Det er derfor svært beklagelig at det tillates jakt på disse dyrene ut over lisensjakten av næringspreventive hensyn ved at lovene tøyes og uten at internasjonale forpliktelser via Biomangfoldkonvensjonen og Bernkonvensjonen holdes.

Via de fredsningsbestemmelsene som Stortinget har vedtatt har også rovdirene rett til et spesielt vern. Skal dette ha troverdighet må forpliktelsene og lovene etterleves. Med andre ord dreier dette seg om etiske valg; både om den praktiske forvaltningen av rovdirene og respekten for de forpliktelsene Norge har påtatt seg. Troverdighet oppnås kun via handling der etikk er bærebjelken.

Jerv

Man har her satt en fellingskvote over en art som er på norsk rødliste. Jerv er ifølge Artsdatabanken sterkt truet EN og er fredet i Norge. På landsbasis er det satt opp betinget felling på 39 jerv.

Felling av denne arten vil sannsynligvis skje i beitesesongen for sau (juni-august) og dette er innen yngletiden for jerv. Ungene følger moren til ca. september.

Det er ifølge Bernkonvensjonen og Naturmangfoldloven ikke tillatt å utføre:

- a. Alle former for forsettelig fangst og fangenskap og forsettelig dreping.
- b. Å forsettelig skade eller ødelegge ynglesteder eller hvilesteder.
- c. Å forsettelig forstyrre vill fauna, særlig i yngletiden, oppveksttiden og dvaletiden i den grad forstyrrelsen er betydelig i forhold til denne Konvensjonens målsettinger. («betydelig» forstyrrelse må man konkludere med at det er siden dyrene blir avlivet).

-Brudd på Naturmangfoldloven (ivaretagelse av artenes overlevelse)

-Kapittel V1 : Utøvelse av jakt og fangst § 21 b Det er forbudt å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy til forfølging av vilt eller til avledning av viltets oppmerksomhet fra jegeren.

D: Å løsne skudd fra luftfartøy eller motorkjøretøy.

-Lov om skytevåpen og ammunisjon (våpenloven) § 27 b ; skytevåpen skal under transport være tømt for ammunisjon.

Alle disse lovene/føringene ble brutt i fjor og så langt i år av Miljøverndepartementet og Direktoratet for Naturforvaltning mht jerven. Det har blitt utført hiuttak og jakt med helikopter.

Betinget fellingstilatelse i region 3:

Her er ikke bestandsmålet for jerv oppnådd og DN har til tross for dette ført opp 3 jerv som kan felles. Bestandsmålet som er vedtatt fra Stortinget er så langt under et forsvarlig antall jerv fra før av og likevel åpnes det for felling i dette området.

Foreningen vil på det sterkeste protestere mot denne forvaltningen av en sterkt truet art.

Bjørn:

Vi har sammenstilt en del statistikk om bjørn i følgende tabell

Region (med ynglinger)	Antall bjørner totalt 2011	antall binner	antall ynglinger	bestandsmål (ant. ynglinger)	Betingete skadefellinger 2012 - 2013
5	38	10	1,5	3	4
6	39	12	2	4	4
7	5	1		1*(2)	2
8	58	28	2,4	5*(6)	4
	(T:12+F:46)	(T: 5 + F:23)			
SUM	140/**151	51	5,9	13* (15)	14

*Reduksjonen fra 15 til 13 er foreslått tatt fra region 7 (1) og region 8 (1)

** for hele landet

Noen konklusjoner fra tabellen:

- Det har vært en reell nedgang fra 166 til 151 bjørn i Norge i 2011 som det er funnet DNA fra.
- Den eneste regionen hvor det er lik kjønnsfordeling (50 – 50), er i region 8.

- Antall reelle ynglinger i 2011 er langt under bestandsmålene for alle regioner hvor det skal være ynglinger (se kolonne 4 og 5).

Siden denne tabellen bare tar for seg regioner med ynglinger, vil skadefellinger her selvsagt bety at mulighetene for å skyte binner er særlig store, også binner som har rømt unna årsungene sine. Dermed vil faren for å skyte binner være store i disse regionene.

Vi hevder at det ikke bør være betingete skadefellinger i regioner med ynglinger, fordi faren er stor for å skyte binner med årsunger, hvor disse ungene vil ha betydelig reduserte sjanser til å overleve. Dette vil videre føre til enda større vansker med å nå bestandsmålene i Norge.

Det verste scenario er at en for eksempel i Hedmark kan risikere å skyte bort 40% av binnene (4 av de 10). Så derfor er det ikke bare farer for at en kan komme til å fjerne binner, men kvotene er i tillegg alt for store.

Vårt forslag er at i disse binneområdene bør en i hvert fall vise et minstemål av respekt for de internasjonale avtalene, slik som Bernkonvensjonen, ved å vise vilje til å prøve å overholde en av forutsetningen for å kunne bruke unntaksbestemmelsen i artikkel 9. Denne sier at en forutsetning for å avlive strengt vernet rovvilt, er at en i hvertfall har gjort hva en kan for å prøve andre løsninger først. I dette tilfelle tenker vi først og fremst på flytting av unge hannbjørner til forhåndsavtalte steder.

Dette har Joe Hamr i Ontario, Canada, vist er spesielt vellykket for disse unge uetablerte hannbjørnene. Vi synes vel at rike Norge også bør kunne, med sine svært få bjørner, ta seg råd til å flytte nærgående bjørner, når Canada og USA med flere tusen bjørner, flytter bjørner daglig. Så må vi en gang for alle i dette landet kreve at det innføres en lov som pålegger alle som bor i rovdryrområder at de skaffer bjørnesikre søppelkasser som ikke tiltrekker bjørnen etter at den har blitt forflyttet. Dessuten må det innføres bøter, slik som i andre land, mot de som bryter søppelbestemmelsene.

Videre synes vi også det er interessant å nevne et eksempel fra et ikkeynglende område. Det virker useriøst av rovviltregion 1 å begrunne sine store kvoter med så usakelige begrunnelser, som at hypotetiske rovdyr kan være en hypotetisk skadegjører på et hypotetisk antall beitedyr.

Til slutt er det merkelig at bjørnen i det hele tatt er utsatt for jakt/felling, når antall ynglinger ligger evig langt unna bestandsmålene.

Betingede fellingstillatelser er sammen med lisensjakt, skadefellingstillatelser og ulovlig jakt de største truslene mot de fire store rovdyrene i Norge. Praksisen med å fatte vedtak om kvoter for betingete skadefellinger er svært betenkelig og underminerer hele systemet med skadefellingstillatelser, fordi de fastsatte kvotene kan oppfattes som midlertidige. Når kvotene er fylt, kan DN gjøre en ny vurdering av bestandsstørrelsen og skadepotensialet, og deretter bevilge ny fellingstillatelse. (Dette oppfatter vi som et forsøk på å utvide jaktmulighetene. Skadefellinger skal først og fremst brukes der det har vært påvist store, ikke ha en ekstra pott i skuffen hos Fylkesmannen for påløpende tilfeller.)

Bygdefolk for rovdyr reagerer også på uttalelsene i skrivet:

Betingede fellingstillatelser er fastsatt: "Slike betingede tillatelser blir gitt for å forhindre og forebygge at gaupe, jerv, brunbjørn eller ulv gjør skade på husdyr og tamrein."

Betingete skadefellinger skal kun brukes hvis skadefellinger oppstår, ikke på grunn av observasjoner av rovdyr i området eller spor av rovdyr og gis ut lenge før beitesesongen starter. Det er i tillegg en rekke årsaker til at disse betingede fellingstillatelsene bør trekkes tilbake med øyeblikkelig virkning.

Å gi betingete fellingstillatelser i områder hvor det nasjonale bestandsmålet ikke er nådd er brudd på Rovviltforskriften §7.

Gaupe:

DN og Rovviltnemdene har gitt til sammen 23 betingede fellingstillatelser for gaupe for 2012/2012.

I følge NINA er det de tre siste årene registrert en nedgang i gaupebestanden. Gaupeynglingene/familiegruppene har stupt de seneste åra fra 92 i 2009 til 69 nå i 2012. Dette tilsvarer en bestand på ca 408 gauper. Det nasjonale bestandsmålet vedtatt av Stortinget er på 65 familiegrupper.

Det blir åpnet for jakt på 118 gauper i år, og dette er den fjerde største gaupejakten siden 2004. Selv om Miljøverndepartementet reduserte kvotene, klarte jegerne å felle kvoten. 80 dyr ble felt, noe som tyder på at det er færre gauper enn antatt. På samme tid i fjor var gaupejakta i realiteten over med nærmere 150 skutte gauper. Nå er det 53. Dette tyder på at det er få gauper i landet vårt for tiden.

Det er fortsatt kvotefri jakt i flere områder der det ikke er mål om yngling av gaupe. Vi minner om at gaupa er truet i henhold til Norsk Rødliste. Den genetiske variasjonen i den skandinaviske gaupebestanden er lav, og lavest i Sør-Norge. Et høyt uttak er ikke biologisk forsvarlig. Ynglebestanden har hatt en vesentlig nedgang de siste årene. Det samme gjelder for antall registrerte antatte og dokumenterte gaupeskader på sau.

Oversikt over regionene:

Region 1, ingen nasjonale mål for ynglinger av gaupe. Region 1 har ingen kvote. Hvorfor skal den da ha 2 skadefellingstillatelser?

Region 2- Sør-Norge/Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder: 12 ynglinger av gaupe. Her har bestanden ligget over det regionale bestandsmålet på 12 ynglinger, men er nå redusert. Prognosemodellen til Norsk Institutt for Naturforskning tyder på at bestanden er på 11,5 ynglinger før jakt i 2012. Rovviltnemda ba om jaktkvote på 32 dyr, Miljøverndepartementet reduserte til 15. Allikevel var ikke kvoten fylt her før langt ut i mars.

Region 3-Oppland: Bestandsmål 5 ynglinger av gaupe. Ligger under bestandsmålet. Her skal det ikke være kvotejakt i henhold til Rovviltforskriften §7.

(Region 4-Østfold, Akershus og Oslo: Bestandsmål 6 ynglinger av gaupe.)

Region 5-Hedmark: Bestandsmål: 10 ynglinger av gaupe. Bestandsmålet er ikke nådd. Region 5 (snitt 2010-2012 9 ynglinger) ligger i inneværende år under det vedtatte nasjonale bestandsmålet. Betingede fellingstillatelser på 2 gauper i region 5, hvor bestanden av gaupe er under det vedtatte bestandsmålet er et brudd på Naturmangfoldloven. Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sin naturlige utbredelse.

Region 6- Midt-Norge/Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag: Bestandsmål 12 ynglinger av gaupe. Rovviltnemnda la opp til jakt på 60 dyr inkludert en tilleggskvote på 10 dyr. Med nemndas forslag ville bestanden etter all sannsynlighet havnet under bestandsmålet. Miljøverndepartementet reduserte til 44. Allikevel klarte ikke jegerne mer enn 17 gauper noe som i hvert fall delvis kan tyde på langt lavere gaupebestand her enn før antatt. Her har gaupebestanden ligget betydelig over det regionale bestandsmålet på 12 ynglinger. Prognosen tyder på at bestanden før jakt i 2012 ligger rundt 14.

Region 7- Nordland: Bestandsmål 10 ynglinger av gaupe. Bestandsmålet er ikke nådd så hvorfor ekstra tildelinger??! Bestandsmålet (snitt 2012-2012 – 8 ynglinger) ligger i inneværende år under det vedtatte regionale bestandsmålet. Rovviltnemnda la opp til kvotejakt på 12 dyr, Miljøverndepartementet reduserte til 6. I Nordland har bestandene i gjennomsnitt ligget på bestandsmålet om 10 årlige ynglinger de siste tre årene, men de siste to årene har bestandene ligget under målet. Prognosen tyder på at den er ytterligere redusert til 5,3 ynglinger før jakt i 2012.

I region 7 ble det før jakt i år påvist 4 færre familiegrupper sammenlignet med før jakt 2011. NINAS prognoser for antall familiegrupper i 2012 tyder på at region 7 vil med stor sannsynlighet ligge under det nasjonale bestandsmålet for regionen før jakt i 2013. Betingede fellingstillatelser på 3 gauper i region 7, hvor bestanden av gaupe er under det vedtatte bestandsmålet er et brudd på Naturmangfoldloven (først og fremst rovviltforskriften §7).

Region 8 - Troms og Finnmark: Bestandsmål 10 ynglinger av gaupe (hvorav 4 i Finnmark). Her ble det felt 18 av 29 gauper, noe som tyder på et betydelig lavere antall gauper enn antatt. I tillegg kreves det nå 6 skadefellingstillatelser!

Ulv:

Per i dag har vi 30 helnorske ulver omtrent og 50 stk totalt om vi regner med ulv som ferdes i både Norge og Sverige. Det sier seg selv at disse få individene ikke er en bærekraftig bestand og derfor ikke tåler verken lisensjakt eller skadedyrttak. Vi skal ha tre ynglende ulv i forholdsvis Østfold, Oslo, Akershus og Hedmark.

At ulv ikke får påvirke sitt naturlige habitat, som hele Norge er, i større grad enn de gjør er for oss i BFR helt ufattelig. Selv folk med utdanning i forvaltningen bør forstå dette.

Vi har hatt flere lisensjakter, og skadedyruttak i fjor, og norske jegere har greid det utrolige å havne på nesten 100% skadeskyting under disse «jaktene». Av den grunn alene syns vi det er sterkt betenkelig å slippe norske jegere løs på ulv.

I fjor døde det ut mellom en tredjedel og halvparten av ulvene våre. De fleste ble skutt.

Sammendrag:

Ser vi på rovdyrbestanden vår samlet, er disse så få at de gjør liten eller ingen påvirkning på Norsk fauna. De er fragmentert og fordelt i små soner rundt om i landet. Dette er økologisk uheldig da vi ser tegn på en natur i ubalanse.

Hjortedyrstammen er alt for stor mange steder. Vi ser for eksempel at fjellrev ikke finner særlig åtsel etter jerv, som hadde vært et bidrag til fjellrevens kost. Vi ser beiteskader og en monoton fauna, der store rovdyr glimrer med sitt fravær.

Det er ikke rom for mer uttak av rovdyr. Det er og et totalt fravær av forsøk på å bruke andre tiltak for å fjerne trøblete rovdyr vekk fra sauene, på tross av at det er mye kunnskap på dette andre i områder av verden. Kunnskap vi lett kan erverve oss. Det vil koste oss penger, men det gjør allerede landbruket, og disse skadelige lisensjaktene og skadedyruttakene.

Åssen kan dere forresten være så frekke å kalle dyr som gjør det de skal skadedyr? Skal man straffe de som gjør det de skal, eller de som ikke gjør det??

Vi i "Bygdefolk for Rovdyr" ber om at disse betingede skadefellingene trekkes tilbake. Når en bjørns rett til å leve blir avgjort på fem minutters samtale over telefonen, der en bonde påstår at det er drept en sau, da bør noen rope et varsko. Vi kjenner alle til bukken og havresekken.

Trekk derfor tilbake disse betingede skadefellingene og begynn å finne løsninger vi alle kan leve med.

Håper på en rask og positiv behandling

Med vennlig hilsen

Bygdefolk for rovdyr. **Org. nr.: 998003024**